

H - 1
tel.: +36

elektron

FTV LEGAL
www.ftvlegal.com

Alkotmánybíróság

Budapest
Donáti utca 35-45.
1015

Budapest
pf.773
1535

felterjesztve a

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
Budapest
Lajos u. 48-66.
1036

útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 0 9 5 7 - 4 / 2019	
Érkezett: 2019 SZEPT 0 9.	
Példány: h	Kezelőiroda:
Melléklet: s db	du

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
2.B.367/2016.
Alkotmánybíróság IV/957-3/2019

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdés, továbbá a 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő - egységes szerkezetben az Alkotmánybíróság IV/957-3/2019 számú tájékoztatása alapján az abban megjelölt határidőn belül eszközölt, jelen iratban kövér betűvel szedett és a bal margóra illesztett | jelölésekkel kiemelt módosításokkal és kiegészítésekkel.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján az Ab. tv. 27. §-a szerinti eljárásában az Ab. tv. 43. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg, hogy a Fővárosi Törvényszék 27. Bf. 10.144/2018/30. sorszámu, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes ítélete az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és a döntést semmisítse meg (indokolás 2.2. pont).

Álláspontom szerint indokolt, hogy az Alkotmánybíróság az Ab tv. 46. § (1) és (2) bekezdés c) pontja alapján jelen eljárásban hatáskörei gyakorlása során alkalmazható jogkövetkezményként a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását megállapítsa (indokolás 2.1. pont)

* * *

INDOKOLÁS

1.

PERTÖRTÉNET

[REDACTED] vádlott ellen a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság előtt 2.B.367/2016. szám alatt, majd a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság előtt 27. Bf. 10.144/2018. szám alatt büntetőeljárás volt folyamatban.

A másodfokú eljárásban a védő 2019. január 7. napján a másodfokú bíróságra 2019. január 10. napján érkezett iratában lefoglalás elrendelése iránt indítványt terjesztett elő.

A másodfokú bíróság a védő indítványát 2019. január 16. napján kelt /15. számú nem ügydöntő határozatával elutasította, amely döntéssel szemben a védőnek jogorvoslati joga volt, erre a másodfokú bíróság a védőt a nem ügydöntő határozatban figyelmeztette.

A védő a másodfokú bíróság /15. számú nem ügydöntő határozatával szemben a törvényes határidőn belül fellebbezést jelentett be, amely alapján a másodfokú bíróság az ügy iratait (vagy résziratait) a fellebbezés elbírálására a Fővárosi Ítéltáblára felterjesztette.

A másodfokú bíróság a védő fellebbezésének elbírálását megelőzően 2019. február 14. napján nyilvános ülést tartott, amelyen a védőnek a nem ügydöntő határozat ellen bejelentett fellebbezés elbírálatlanságára alapított halasztási kérelmét elutasította és a nem ügydöntő határozat ellen bejelentett fellebbezés elbírálása előtt /30. szám alatt jogerős ügydöntő határozatot hozott.

A védőnek a másodfokú bíróság /15. számú nem ügydöntő határozata ellen bejelentett fellebbezése tekintetében eljáró Fővárosi Ítéltábla 1.Beüf.10.126/2018/4. szám alatt 2019. február 28. napján kelt átiratában tájékoztatta a védőt, hogy a másodfokú bíróság időközben meghozott ügydöntő határozata okán a bejelentett fellebbezés elbírálása okafogyottá vált, így abban a Fővárosi Ítéltábla döntést nem hozott.

JOGORVOSLATI NYILATKOZAT

A Fővárosi Törvényszék 27. Bf. 10.144/2018/30. számú ítélete jogerős, ellene a jelen indítványban rögzített okból rendkívüli jogorvoslati kérelemnek helye nincs.

Jelen indítvány előterjesztéséig felülvizsgálati eljárás és perújítási eljárás nincs folyamatban, a védő és a vádlott ilyet nem kezdeményezett.

HATÁRIDŐK MEGTARTÁSA

A Fővárosi Törvényszék a másodfokú ítéletet a védő számára 2019. március 20. napján kézbesítette, így az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő megtartásra került.

AZ INDÍTVÁNYOZÓ ÉRINTETTSÉGE

Az indítványozó a támadott büntetőeljárásban vádlott, jelen eljárásban eljáró jogi képviselő a vádlott védője.

AZ INDÍTVÁNY ALAPJOGI JELENTŐSÉGE

Figyelemmel arra, hogy a védő jogorvoslati kérelmét a Főváros Ítéletábla nem bírálta el, és annak az ügy érdemére gyakorolt hatása annak helyt adó döntés esetén sem rögzíthető bizonyossággal, előadom, hogy a Fővárosi Törvényszék eljárása és az ezzel összefüggésben felvetett kérdés a tisztességes eljáráshoz való jog egyik legalapvetőbb garanciáját jelentő jogorvoslathoz való jog sérelmén keresztül alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

2.

AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ BENYÚJTÁSÁNAK ÉRDEMI INDOKOLÁSA

2.1.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdése alapján „Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán

a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és
b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

Az Ab. tv. 27. §-a szerint „Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján „Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;”, a d) pont alapján az „alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;”

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (7) bekezdése alapján „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

XXIV. cikk (1) bekezdés első fordulata alapján „mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.”

A Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) a bíróság nem ügydöntő határozatait ellen – a Be. 580. § (1) bekezdésében meghatározott kivételekkel – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szellemében jogorvoslati jogot biztosít.

A Be. 460. § (2) bekezdése alapján „A nem ügydöntő végzés azon a napon válik véglegessé, amikor

a) azt kihirdették, feltéve, hogy ellene e törvény a fellebbezést kizárja,

b) a fellebbezésre jogosultak úgy nyilatkoztak, hogy a nem ügydöntő végzést tudomásul veszik vagy a fellebbezést visszavonták,

c) a fellebbezési határidő fellebbezés bejelentése nélkül telt el, illetve

d) a fellebbezést elutasították, vagy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság nem ügydöntő végzését helybenhagyta.”

Ugyanezen § (3) bekezdése kimondja, hogy „A nem ügydöntő végzést a véglegessé válására tekintet nélkül kell teljesíteni, illetve végrehajtani, kivéve, ha a nem ügydöntő végzés elleni fellebbezés halasztó hatályát e törvény kimondja.”

A Be. 483. § (4) bekezdése szerint „Ha a törvény a bíróság nem ügydöntő végzése ellen a fellebbezést lehetővé teszi, az elsőfokon döntést hozó bíróság a fellebbezés elbírálásáig kötve van a megtámadott nem ügydöntő végzéséhez.”

A Be. 582. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy „Ha az elsőfokú bíróság a nem ügydöntő végzést kihirdetés útján közli, a fellebbezést a végzés kihirdetésekor kell bejelenteni.”

A Be. fenti rendelkezései nem zárják ki azt, hogy az elsőfokú bíróság a nem ügydöntő végzés ellen bejelentett fellebbezés elbírálása előtt ügydöntő határozatot hozzon – ezzel a jogszabály lehetővé teszi azt, hogy a nem ügydöntő végzést hozó bíróság a nem ügydöntő végzés elleni jogorvoslat lehetőségétől az egyébként jogorvoslati joggal rendelkezőt a fellebbezés elbírálása előtt ügydöntő határozat meghozatalával elzárja.

A Be. 614. § (1) bekezdés alapján „A másodfokú bírósági eljárásban, a harmadfokú bírósági eljárásban és a hatályon kívül helyező végzés elleni fellebbezés elbírálása iránti eljárásban hozott olyan, nem ügydöntő végzés elleni fellebbezésre, amely ellen az elsőfokú eljárásban jogorvoslatnak lenne helye, az LXXXI-LXXXIV. Fejezetben foglaltakat az e §-ban meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.”

Ugyanezen § (3) bekezdése szerint „Az (1) bekezdésben meghatározott végzés elleni fellebbezést

a) az ítéltábla bírálja el, ha a végzést a törvényszék hozta,

b) a Kúria bírálja el, ha a végzést az ítéltábla hozta.

(4) Az ítéltábla és a Kúria a fellebbezést tanácsulésen bírálja el.”

A Be. fenti rendelkezései a másodfokú és a harmadfokú eljárásban és a hatályon kívül helyező végzés elleni fellebbezés elbírálása iránti eljárásban sem zárják ki azt, hogy a másodfokú bíróság, a harmadfokú bíróság és a hatályon kívül helyező végzés elleni fellebbezés elbírálása körében eljáró bíróság a nem ügydöntő végzés ellen bejelentett fellebbezés elbírálása előtt ügydöntő határozatot hozzon – ezzel a jogszabály lehetővé teszi azt, hogy a nem ügydöntő végzést hozó másodfokú bíróság, a harmadfokú bíróság és a hatályon kívül helyező végzés elleni fellebbezés elbírálása körében eljáró bíróság a nem ügydöntő végzés elleni jogorvoslat lehetőségétől az egyébként jogorvoslati joggal rendelkezőt a fellebbezés elbírálása előtt ügydöntő határozat meghozatalával elzárja.

A fentiek alapján azzal, hogy a Be. a nem ügydöntő határozat elleni fellebbezés tekintetében az elsőfokú, a másodfokú és a harmadfokú eljárásban továbbá a hatályon kívül helyező végzés elleni fellebbezés elbírálása iránti eljárásban nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy „a bíróság a nem ügydöntő végzése ellen bejelentett fellebbezés elbírálásig ügydöntő határozatot nem hozhat”, az egyébként a nem ügydöntő határozat ellen az Alaptörvény XXVIII. cikk (7)

bekezdése alapján jogorvoslati joggal bíró személyt az Alaptörvényben biztosított jogorvoslati jogától megfosztja vagy olyan eljárás tesz lehetővé, amelyben az eljáró bíróság az ilyen személyt e jogától megfoszthatja, megfoszthatja. A Be. e hiányossága a másodfokú eljárásban és a harmadfokú eljárásban kiemelt súlyú, ugyanis ezen esetekben az eljáró bíróságok jogerős, rendes jogorvoslattal és erre alapított rendkívüli jogorvoslattal már nem támadható ügydöntő határozatokat hoznak.

Az Alkotmánybíróság 45/2006. (X. 5.) AB határozatban kifejtette, hogy „a jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége [5/1992. (I. 30.) AB határozat ABH 1992, 27, 31.]” (...)

„A jogorvoslathoz való alapjog biztosítását jelenti, ha az eljárásban a törvény garantálja (kiemelés indítványozótól) az érintett számára, hogy ügyét az alapügyben eljáró szervtől különböző szerv bírálja el (513/B/1994. AB határozat, ABH 1994, 734.). Minden jogorvoslat lényegi eleme a »jogorvoslás« lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát [23/1998. (VI. 9.) AB hat. ABK 1998. június–július 286, 288.]” [49/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998, 372, 382.]” (...)

„Az Alkotmánybíróság fent hivatkozott határozatai alapján megállapítható tehát, hogy az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog lényegi tartalmát a »jogorvoslás« lehetősége képezi, azaz, hogy a jogorvoslat – az adott konkrét szabályozás keretein belül – mind fogalmilag, mind pedig tartalmát tekintve tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát.” (...)

„A fentiekben hivatkozott alkotmánybírósági gyakorlat szerint a jogorvoslathoz való alapjog lényeges tartalma az érdemi határozatok tekintetében a jogorvoslás, vagyis a más szervhez, magasabb fórumhoz való fordulás lehetősége, a jogsérelem orvosolhatósága. A jogorvoslathoz való alapjog lényeges tartalmát sérti, ha az első érdemi döntést követően kizárt a további jogorvoslás lehetősége.”

A fentiek alapján rögzíthető, hogy a hatályos büntetőeljárási törvény a jogorvoslathoz fűződő jog érvényesülését – ahogyan arra a jelen indítvánnyal támadott bírói döntés is rámutat – nem garantálja.

2.2.

Fővárosi Törvényszék 27. Bf. 10.144/2018/30. sorszámú ítélete az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogát sérti azzal, hogy az eljáró bíróság azt úgy hozta meg, hogy az indítványozót az Alaptörvény e rendelkezése és a Büntetőeljárásról szóló törvény alapján a bíróság határozatával szemben őt megillető jogorvoslati jog gyakorlásától megfosztotta.

Az eljáró bíróság ítéletének indokolásában semmilyen olyan okot nem jelölt meg, amely megfelelően indokolná azt, hogy az Alaptörvény és a Büntetőeljárási törvény által biztosított jogorvoslat elbírálását nem várta be, az ítélet indokolása e körülményre ki sem tér – ezzel összefüggésben mindössze a nyilvános ülésen meghozott I. számú végzés foglal állás annak megállapításával, hogy ugyan a védő indítványának elutasítása ellen

előterjesztett jogorvoslat a fellebbviteli bíróságra fel van terjesztve, de „a bizonyítás körét az a bíróság határozza meg, ahol folyik a büntetőeljárás, ez semmilyen módon nem befolyásolható.”. Azzal, hogy az eljáró bíróság az ítélet meghozatalával az indítványozót minden anyagi és eljárásjogi ok nélkül szükségtelenül fosztotta meg a jogorvoslat - és annak érdemi elbírálhatósága, hiszen enélkül a jogorvoslathoz való alkotmányos jog nyilvánvalóan kiüresedik – lehetőségétől, az eljáró bíróság eljárása az indítványozó vonatkozásában tisztességtelennek minősül, így a fentieken túl Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikk (1) bekezdésébe is ütközik.

Az Alkotmánybíróság 19/2015. (VI. 15.) AB határozatában rámutatott a következőkre is:

„[35] Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban foglalta össze. Az itt megfogalmazott megállapításokat az Alkotmánybíróság utóbb több döntésében [5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118–120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat; 8/2015. (IV. 17.) AB határozat] is megerősítette és gyakorlattá formálta. A kimunkált alkotmányos mérce értelmében a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárásjogi garanciák teljesedéséhez (kiemelés indítványozótól), hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárásjogi szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül.”

„[37] Az Alkotmánybíróság a számára rendelkezésre álló iratokból arra a következtetésre jutott, hogy az alapügyben a peres felek egyike (vagyis a panaszos) eszköztelenné vált a bizonyítási eljárás során. Perbeli jogosítványai olyan mértékben csorbulnak, ami felveti az alkotmányos alapjogvédelem indokoltságát (kiemelés indítványozótól). Ebből következően a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélése tartalmi vizsgálatot igényel, amelynek során választ lehet adni arra, hogy a panaszosnak volt-e lehetősége jogi álláspontja és az azokat alátámasztó „bizonyítékok” előadására, és érvényesítésére vagy ellenkezőleg: el volt zárva a hatékony bizonyítási eszközök igénybevételének lehetőségétől.

Ennek alapján megállapítható, hogy az, hogy a támadott ítéletet meghozott bíróság az indítványozót megfosztotta attól, hogy egy törvény alapján őt megillető jogorvoslat alapján jogorvoslati kérelme elbírálást nyerjen, az indítványozó törvényen alapuló jogorvoslati joga formálissá vált, az indítványozó az eljárásban e tekintetben eszköztelenné vált.

Budapest, 2019. szeptember 2.

